

ἡ Μαριάνα, νικήσασα τὴν συγκίνησίν της, ἀ τοῦ εἴ-
 πη — Ἀγαπῆτέ μου Ῥεϋμόνδε διέφυγες τὴν τρομε-
 ρὰν φυλακὴν, καὶ ἡ εὐτυχὴς τόλμη σου σὲ ἔσωσε.
 Μέγιστε Θεέ! σοῦ εὐχαριστῶ δι' αὐτὴν τὴν ἐσπε-
 ρίαν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμες, σὺ μοῦ ἔδωσες τὸν
 σὺζυγόν μου. Νχι, εἶπεν ἡ Ἀμελίτσα ἀλλὰ διὰ τῶ
 σοῦ τὸν ἀφαίρεσιν πάλιν ὁμίλησον, Ῥεϋμόνδε, πῶς
 θὰ διαφύγῃς τὸν ἀγρυπνον ὀφθαλμὸν τῶν ἐχθρῶν
 σου;

(ἀκολουθεῖ).

ΑΘΗΝΑΙ.

Αἱ Ἀθῆναι, ἡ μητρόπολις τῆς Ἀττικῆς, ὑ-
 πῆρξεν ἡ περιφανεστέρα καὶ λαμπροτέρα πασῶν
 τῶν Ἑλληνικῶν πόλεως, καθέδρα τῶν τεχνῶν καὶ
 ἐπιστημῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ ἡ μήτηρ τῶν
 μεγαλητέρων φιλοσόφων, ποιητῶν, ῥητόρων, στρα-
 τηγῶν καὶ τεχνιτῶν τῆς ἀρχαιότητος. Καὶ κατ'
 ἀρχὰς μὲν ὠνομάσθη Κεκροπία, ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ
 αὐτῆς Κέκροπος, ὅστις ἐλθὼν ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ
 Σαίδος, καὶ νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ ἐγχω-
 ρίου βασιλέως Ἀκταίου, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν με-
 τὰ τὸν θάνατον ἐκείνου· ἀκολούθως δ' ἐκλήθησαν
 Ἀθῆναι πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐθεωρεῖτο
 ὡς πολιούχος θεὰ ἀπάσης τῆς Ἀττικῆς· διηροῦντο
 δ' αἱ Ἀθῆναι εἰς 5 μεγάλα μέρη, ἅτινα ἦσαν ὁ
 Κολωνός, αἱ Λίμναι, ἡ Μελίτη, ὁ Κεραμικός καὶ
 ἡ Ἀδριανου πόλις, εἶχον 14 πύλας, περιέκλειον
 43 σταδίων περιοχὴν εἰς σχῆμα τραπέζιοειδές,
 καὶ ἐκοσμοῦντο μὲ λαμπρότατα δημόσια κτίρια,
 μὲ στοὰς καὶ ἀγορὰς καὶ θέατρα, μὲ βωμοὺς καὶ
 ναοὺς, μὲ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἀνδριάντας ἡρώων.
 Πρὸς ἄρκτον ἦτο τὸ Πρυτανεῖον, ἐνθα ἐσιτοῦν-
 το, δαπάνη τῆς πόλεως, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ
 τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων, καὶ ὅσοι συνεισέ-
 φερον σημαντικὰς ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πολιτείαν.
 Ἐκτὸς τῆς πόλεως ἦσαν ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλά-
 τῶνος κατὰ τὸν Κολωνόν, κεκοσμημένη μὲ κή-
 πους καὶ περιπάτους· τὸ Λύκειον πρὸς ἀνατο-
 λὰς, ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Ἀριστοτέλης· τὸ Κυνό-
 σιαργεῖς, ὅπου ἐγυμνάζοντο οἱ νέοι καὶ ἐδίδα-
 σκον οἱ Κυνικοί φιλόσοφοι· αἱ ἐντὸς τῆς πόλεως
 λαμπρότεραι οἰκοδομαὶ ἦσαν· τὸ Πομπείον, ἐν
 ᾧ ἐφυλάττοντο τὰ διὰ τὰς πομπὰς χρήματα καὶ
 ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν περιωνύμων
 ἀνδρῶν· τὸ Ἡφαιστεῖον, ναὸς τοῦ Ἡφαιστου,
 ὅπου ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ Λαμπαδηδρομία· τὸ Θη-
 σεῖον, ναὸς τοῦ Θεσέως κείμενος πλησίον τοῦ
 γυμνασίου τοῦ Πτολεμαίου, ἐκ Πεντελησίου λίθου
 κατασκευασθεῖς. Μετὰ 800 ἔτη ἀπὸ τοῦ θανά-
 του τοῦ Θεσέως, Κίμων ὁ Μιλτιάδου, κατὰ τινα
 χρησμὸν τῆς Πυθίας, μετεκόμισεν τὰ ὀσῆα τοῦ Θη-
 σεῶς ἀπὸ τῆς νήσου Σκύρου εἰς Ἀθήνας καὶ ἀνή-
 γειρεν αὐτῶ τὸν ναὸν τοῦτον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἱε-
 ρὸς καὶ εἶχε τὸ προνόμιον τοῦ ἀσύλου· ἐν τῷ Θη-

σεῖῳ συνεδρίαζον οἱ θεσμοθέται· τὸ Ἀνάκειον,
 ναὸς τῶν Διοσκούρων Κάστωρος καὶ Πολυδεύκου·
 τὸ Ὀλυμπεῖον ἢ Ὀλύμπιον, ναὸς τοῦ Ὀ-
 λυμπίου Διὸς, ὅστις ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Πεισιστρά-
 του, ἐκκοδομήθη μετὰ 369 ἔτη ὑπὸ τοῦ Ἀντιό-
 χου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ ἀπεσπερατώθη ὑπὸ τοῦ
 Ἀδριανοῦ. Ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ τούτου περιελάμ-
 βανε τεσσάρων σταδίων περιφέρειαν, τὸ δὲ περι-
 στύλιον αὐτοῦ ἦτο Κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ καὶ συνέ-
 κειτο ἐξ 129 κίονων, ἐκ πολυτίμου φρυγίου μαρ-
 μάρου· ὁ περίβολος οὗτος ἦτο πλήρης βωμῶν, ἀ-
 γαλμάτων, εἰκόνων καὶ ἀνδριάντων, ἐν οἷς καὶ τὸ
 ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἀγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου
 Διὸς, θεᾶς ἄξιον, ὅπερ ἀνέθηκεν ὁ τῶν Ῥωμαίων
 Αὐτοκράτωρ Ἀδριανός· τὸν ναὸν τούτον καλεῖ ὁ
 Πausανίας (Ἀττικ. Α'. 48) τὸν ναὸν Ἡῤας, καὶ Διὸς
 Πανελληνίου καὶ θεοῖς τοῖς πᾶσιν ἱερὸν κοινόν· τὸ
 δὲ ὅλον τοῦ οἰκοδομήματος ἦν εἰς τῶν μεγίστων
 ναῶν τῆς Πολυθεῖας· τὸ Πάνθεον, ναὸς ὄλων τῶν
 Θεῶν, περιέχων 120 κίονας ἐκ μαρμάρου, καὶ τὰς
 ἱστορίας ὄλων τῶν θεῶν γλυπτὰς· ἐπὶ δὲ τῆς θύ-
 ρας ἴσταντο ἵπποι χάλκινοι, ἔργον τοῦ Πραξιτέ-
 λους· ὁ Ὀκτάγωνος Πύργος τοῦ Κυρρή-
 στου, ἡ ὁ ναὸς τοῦ Αἰδίου κατασκευασθεὶς εἰς με-
 ταγενεστέραν ἐποχὴν, ὑπὸ Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρ-
 ρήστου, εἰκονίσαντος ἐπ' αὐτοῦ διὰ προστύπων
 τοὺς ὀκτὼ ἀνέμους· ἐχρησίμευεν δ' οὗτος ὡς κλε-
 ψύδρα, ὡς ἡλιακὸν ὠρολόγιον καὶ ὡς ἀνεμοδεί-
 κτης· παρ' αὐτῶ ἦν ἡ Πύλη τῆς Ἀγορᾶς μὲ
 μεγαλοπρεπεῖς κίονας ἐκ μαρμάρου· ἡ Ποικίλη
 Στοὰ, ἐν ᾗ ἔκειντο αἱ εἰκόνες τοῦ Πολυγνώ-
 του, τοῦ Θασίου καὶ ἄλλων ἐνδόξων ζωγράφων·
 τὸ Μουσεῖον, ἐνθα ἐψάλλεν ὁ ποιητὴς Μου-
 σαῖος· τὸ Λυσικράτειον μνημεῖον, ὅπερ κα-
 λεῖται ἤδη ὁ Φανὸς τοῦ Διογένους· τὸ Ἀθῆναιον
 γυμνάσιόν τι καὶ ναὸς, ἀφιερωμένα ἀμφοτέρω εἰς
 τὴν Ἀθηνᾶν· τὸ Ὠδεῖον, θέατρον μεγαλοπρε-
 πές, κτισθὲν ὑπὸ τοῦ Περικλέους· Ἀγοραὶ, Βου-
 λευτήρια, Θέατρα, Ἀμφιθέατρα, Ναοὶ καὶ ἄλλα
 θαυμάσια οἰκοδομήματα.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἐπὶ βράχῳ ἔκειτο τὸ
 Ἀστὺ ἢ Ἀκρόπολις Κεκροπία, κτισθεῖσα
 ὑπὸ τοῦ Κέκροπος· τὸ Ἀστὺ τοῦτο ἐκόσμηεν ὁ
 Παρθενὼν, περικαλλέστατος ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς,
 ἐκ λευκοῦ μαρμάρου οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχι-
 τέκτονος Ἰκτίνου ἐπὶ Περικλέους, ἥως καὶ τὰ Προ-
 πύλαια, πλησίον τῶν ὁποίων ἴστατο ἡ πρόμαχος
 Ἀθηνᾶ, πελώριον ἀγαλμα ἐκ χαλκοῦ κατασκευα-
 σθὲν ὑπὸ τοῦ Φειδίου· τὸ κράνος καὶ ἡ αἰχμὴ τῆς
 θεᾶς ἐφαίνοντο ἄνωθεν τοῦ Παρθενῶνος εἰς τοὺς τὸ
 Σούνιον παραπλέοντας. Ὁ ἀρχαῖος ναὸς τῆς Πο-
 λιᾶδος Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ ἐκαίετο ὁ ἀσβεστος
 λύχνος· τὸ Ἐρεχθεῖον ἡρώων τοῦ βασιλέως
 Ερεχθέως· ὁ ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, πρὸς
 τ' ἀριστερὰ τῶν Προπυλαίων· ὁ μικρὸς μὲν ἀλλὰ
 κομψότατος ναὸς τῆς Βαρωνίας Ἀρτέμειδος
 παρὰ τὸν Παρθενῶνα, καὶ πολλὰ ἀγάλματα θεῶν,
 ἐν οἷς καὶ τὸ ἐντὸς τοῦ Παρθενῶνος ἐκ χρυσοῦ καὶ

ἐλέφαντος ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἔργον τοῦ Φειδίου περικαλλέστατον.

Ἡ διάσῃμος πόλις τῶν Ἀθηνῶν περιεκύκλου τὴν Ἀκρόπολιν καὶ συνείχετο μὲ τὸν Πειραιᾶ διὰ τῶν Μακρῶν Τειχῶν, ἅτινα εἶχον περιφέρειαν 60 σταδίων καὶ περιτειχίζον καὶ τὸ Φάληρον καὶ τὴν Μουνυχίαν. Τὰ Μακρὰ αὐτὰ Τείχη, ὧν τὰ δύο σκέλη ἀπέχον ἀπ' ἀλλήλων 560 πόδας, κατεδάφισεν ὁ Λύσανδρος, παιανίζουσης τῆς μουσικῆς ἀνεγερθέντα δ' αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου Κόνωνος ἐκρημνίσθησαν τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου Σύλλα, ὅτε οὗτος διὰ πολιορκίας, ἐκυρίευσεν τὸ 87 ἔτος π. Χ. καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ· ὁ δὲ Στράβων (Ἄττικ. Τόμ. Β'. σελ. 240.) λέγει περὶ Ἀθηνῶν. « Ἀλλὰ γὰρ εἰς πλῆθος ἐμπίπτων τῶν περὶ τῆς πόλεως ταύτης ὑμνουμένων τε καὶ διαβωμένων, ὀκνῶ πλεονάζειν, μὴ συμβῆ τῆς προθέσεως ἐκπεσεῖν τὴν γραφήν. Ἐπεισε γὰρ, ὁ φησὶν Ἠγησίας, ὁρῶ τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὸ περὶ τῆς Τριαίνης ἔχει τι σημεῖον ὁρῶ τὴν Ἐλευσίνα, καὶ τῶν ἱερῶν γέγονα μύστης, ἐκεῖνο Λεωκόρσιον, τοῦτο Θησεῖον· οὐ δύναμαι δηλώσαι καθ' ἓν ἕκαστον· ἡ γὰρ Ἀττικὴ Θεῶν ἐστὶ κτίσμα καὶ προγόνων ἡρώων. »

Ἡ γλυκύτης τοῦ κλίματος τῆς Ἀττικῆς, τὸ ἄριστον πολιτικὸν σύνταγμα, ὅπερ ἔδωκεν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ὁ Σόλων, ἀνὴρ ἐπισημότατος καὶ σοφώτατος, καὶ ἡ πρὸς τὰς ὥραιας τέχνας κλίσις καὶ ἀγάπη, ἐλάμπρυνεν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς εὐδοκίμωτους καὶ υπερτέρους πάντων τῆς Ἑλλάδος τῶν λαῶν. Ἀλλὰ τοὺς Ἀθηναίους ἀνύψωσαν ἰδίως καὶ ἐμεγάλυναν οἱ Περσικοὶ πόλεμοι· τότε ὁ λαὸς οὗτος ἀπέκτησεν ἰσχυρὸν ναυτικόν, καὶ ἐγένετο βαθμυθὸν θαλασσοκράτωρ· τότε ἐπλοῦτισεν ἐκ τῶν λαφύρων, τῶν μεταλλείων καὶ τῆς εὐφρονος αὐτοῦ πολιτικῆς οἰκονομίας· τότε ἡ ἀνάγκη καὶ ὁ ἔνθερος πατριωτικὸς ζήλος ἀνέδειξεν τοὺς μεγάλους ἐκείνους καὶ περιπόστους ἄνδρας, ὧν τὰ ὄνόματα καὶ τὰς γενναίας καὶ λαμπρὰς πράξεις διαιώνισεν ἡ ἱστορία. Ἡ λαμπροτέρα ἐποχὴ τῆς Ἀττικῆς ἦτον ἐπὶ Περικλέους, διότι τότε ἡ Ἀττικὴ ἦτον εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς πολιτικῆς εὐδαιμονίας, καὶ αἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν ναὸς τῆς ἀκραίφνεστάτης φιλοκαλίας εἰς τὰς τέχνας, καὶ τῆς ἀκριβεστάτης μαθήσεως εἰς τὰς ἐπιστήμας. Ἀλλ' ἔκτοτε ὁ ἥλιος τῶν Ἀθηναίων ἐκλίνε πρὸς τὴν δύσιν. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, καὶ ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῆς Σικελίας, ἐξήσθησαν καὶ κατέστησαν αὐτοὺς ὑποχείριους τῶν Σπαρτιατῶν· ἀκολούθως ἡ μάχη τῆ. Χαιρωνείας εἴσεσεν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς χεῖρας τῆς Μακεδονικῆς Μοναρχίας, ἕως οὗ τέλος ἀπώλεσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν των, ὑποκύσαντες ἀλληλοδιαδόγως εἰς τὸν Μιθριδάτην, εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εἰς τὸν Σύλλαν καὶ τέλος εἰς τὴν Τουρκικὴν δυναστείαν.

ΣΠΑΡΤΗ.

Ἡ Σπάρτη καὶ Λακεδαίμων κατὰ τὴν Δυτικὴν ὄχθην τοῦ Εὐρώτα μεταξὺ Ταυγέτου καὶ τῶν Μενελαίων ὄρεων, ἦν πόλις ἀρχαιοτάτη ἀναφερομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου (Ἰλ. Β. 582.) καὶ ἐρημάτῃσε πρωτεύουσα τῆς Λακωνικῆς, καθέδρα τῶν βασιλείων καὶ μήτηρ στρατηγῶν καὶ βασιλείων ἐνδοξοτάτων καὶ λαοῦ ἀτρομήτου καὶ φιλοπάτριδος. Ἐκεῖτο ἐπὶ γεωλόφου ἐν μέσῳ πεδιάδος καταφύτου καὶ μεγαλοπρεπιῦς, ἔχουσα σχῆμα περιφερὲς καὶ 48. σταδίων περίμετρον· ὁ δὲ περὶ αὐτὴν τόπος διηρεῖτο εἰς τέσσαρα Προάστεια ἢ Συνοικίας, αἵτινες ὠνομάζοντο Λίμναι Κυνόσουρα, Μισόρα καὶ Πιτάνη. Πρωτίστος αὐτῆς κτίτωρ ὑπῆρξεν ὁ Ἀλέεξ, ἐξ οὗ καὶ ἐκλήθη Λελεγία. Λακεδαίμων δὲ καὶ Σπάρτη ὠνομάσθη ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ συνοικίσαντος καὶ βασιλεύσαντος ἐν αὐτῇ Λακεδαίμονος καὶ τῆς γενναϊκῆς αὐτοῦ Σπάρτης. Ἡ πόλις αὕτη δὲν εἶχε ναοὺς καὶ οἰκοδομὰς πολυτελεῖς, οὔτε ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα, περιεῖχε μόνον δημόσια οἰκοδομήματα εὐκτιστα, κατακείτο ὑπὸ ἐννέα χιλιάδων πολιτῶν καὶ ἐξήκοντα χιλιάδων Εἰλώτων καὶ ἦτον ἀτειχίστος· διότι κατὰ τὸν νομοθέτην Λυκοῦργον, τείχη αὐτῆς ἔπρεπε νὰ ὦσι τὰ στήθη τῶν πολιτῶν. Τὰ ἐν Σπάρτῃ ἀξιολογώτερα μέρη ἦταν. Τὸ Θεάτρον, ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἀπέναντι τοῦ ὁποῦο ἐκείντο οἱ τάφοι τοῦ Λεωνίδου, τοῦ Πausανίου, τοῦ Βρασίδα καὶ ἄλλων περιανύμων ἀνδρῶν. (παρὰ τοὺς τάφους, τούτους ἐτέλουν ἀγῶνας καὶ ἀπήγγελλον λόγους κατ' ἔτος· τὰ δὲ ὄστα τοῦ Λεωνίδου μετακομίσθησαν ἐκ Θερμοπυλῶν 40. ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του.) Ὁ Δρόμος, ὅπου ἐγυμνάζοντο οἱ νέοι τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου, καὶ ἴστατο ἄγαλμα Ἡρακλεῦς, ἐν ᾧ ἔθουν οἱ ἐξ ἐφήβων μεταβαίνοντες εἰς ἄνδρας καὶ καλούμενοι Σφαιρεῖς. Ὁ τόπος Πλατανιστᾶς ἐνθα ἐμάχοντο οἱ ἐφηβοί, εἰσερχόμενοι ἐν αὐτῷ διὰ νυκτός καὶ διὰ κλήρου· ἐμάχοντο δὲ διὰ τῶν χειρῶν, λακτίζοντες καὶ διὰ τῶν ποδῶν, ἐδίκνοντο καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντῶρυττον· καὶ οὕτως ἐμάχοντο ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα, ἀθροοὶ δὲ ἐνέπιπτον βιαίως καὶ εἰς τὸ ὕδωρ ὠθουν ἀλλήλους (Paus. Λακων. 14. ἡ.) ἦν δ' ὁ Πλατανιστᾶς κατάφυτος ὑπὸ δρυῶν καὶ πλατάνων, καὶ περιεκυκλούτο πανταχούθεν ὑπὸ ὀχετοῦ ποταμίου ὕδατος, ἔχων διόδους διὰ γεφυρῶν· εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν ἐκάστης γεφύρας ἴστατο ἄγαλμα Ἡρακλεῦς καὶ εἰκὼν Λυκούργου. Τὸ Ἡρώων Κυνίσκας θυγατρὸς τοῦ Ἀρχιδάμου, ἦτις πρώτη ἐῤεψεν ἵππους καὶ ἐνίκησεν εἰς τὰ Ὀλύμπια δι' ἄρματος. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἄρεως σιδηροδέσμιον παρασταθέντος, ὅτι τρόπον τινὰ μένει πάντοτε ἐν Σπάρτῃ ὅπως καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀπτερος νίκη. Ἡ ποικίλη Λέσχη, καὶ ἐπὶ λόφου διπλοῦς ναὸς ἔχων ἀγάλματα Ἀφροδίτης φαινόμενα τὸ μὲν ὠπλισμένον, τὸ δὲ κεκαλυμμένον καὶ σιδηροδέσιμον. Ὁ Χιτῶν, ἐνθα αἱ γυ-

ναίκες ὑφαίνον χιτῶνα διὰ τὸν Ἀυκλαίον Ἀπόλλωνα. Ὁ Νὰς τοῦ Αὐκούργου ὄν ἐτίμησαν ὡς Θεὸν καὶ παρ' αὐτῷ Ἡρῶν Χείλωνος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐνός των ἐπιτά σοφῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ Διμναῖον τόπος ἱερὸς τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος, περὶ τὸν βωμὸν τῆς ὁποίας ἐρραβδίζοντο οἱ παῖδες. Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος μετέφερον ἐκ Ταυρίδος ὁ Ὀρέστης καὶ ἡ Ἰφιγένεια. — Ἐν δὲ τῇ ἀγορᾷ τῆς Σπάρτης ἴστατο στοὰ ἐπιφανεστάτη, καλουμένη Περσικὴ Στοὰ, ὡς κατασκευασθεῖσα ἀπὸ λαφύρων Περσικῶν ἦν δὲ μεγίστη, καὶ ἐκοσμεῖτο διὰ κίωνων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου παριστάντων τὸν Μαρδόνιον, τὴν Βασιλίδαν τῆς Ἀλικαρνασσοῦ Ἀρτεμίδαν καὶ ἄλλους τῶν μεγιστάνων Περσῶν. Τὰ Ἄρχεῖα τῆς Γερουσίας τῶν ἐφόρων καὶ τῶν Βιδιαίων. Οἱ Νὰοὶ τῆς Γῆς, τοῦ Διὸς τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Ἀσφαλείου Ποσειδῶνος· πρὸς δὲ καὶ μέγιστος Ἀνδριάς τοῦ Δήμου τῶν Σπαρτιατῶν. Θεομπίδα ἐκάλουον μέρος τῆς πόλεως ὅπου ἦσαν οἱ τάφοι τῶν Αἰγιαδῶν βσιλείων ἦν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ναὸς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ Αὐγούστου παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ ὁποίου ἴστατο ἀνδριάς χαλκοῦ τοῦ Ἁγίου, ὅστις, ὡς ἔλεγον, ἐμαντεύσθη εἰς τὸν Δύσανδρον, ὅτι ἔμελλε νὰ κυριεύσῃ τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων περὶ Αἰγὸς Ποταμοῦ, πλὴν τριηρῶν δέκα. Τὸ Ἑλληνοῖον τόπος ὅπου συνεσιέθησαν οἱ Ἕλληνας· τίνι πρῶτῳ ἠντιταχθῶσι κατὰ τῶν Περσῶν. Ὁ Χορὸς ἕτερος τόπος, ἐνθα συνεκρίτουον χοροὺς οἱ ἔφηβοι, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος κατὰ τὴν μεγάλην καὶ ἐπισημοτάτην ἐορτὴν τῶν γυμνοπαιδιῶν· τὸ δὲ οἰκοδόμημα ἐνθα ἐγένοντο αἱ συνεδριάσεις ἐκαλεῖτο Σκιάς. Ἦν δὲ καὶ ναὸς Ἥρας εἰς τὸ ἄγαλμα τῆς ὁποίας προσέφερον θυσίας αἱ νεμερεύουσαι τὰς θυγατέρας των μητέρες. Εἰς δὲ τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Λακεδαιμονίων ἦτις κυρίως ἦν ὁ εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Εὐρώτα καὶ τοῦ Κνακίανος λόφος, ἀνυψοῦτο ὁ περίφημος ναὸς τῆς Χαλκιοῖκου καὶ πολιοῦχου Ἀθηνᾶς, ἐκ Χαλκοῦ κατασκευασμένος ὡς καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Θεᾶς.

Ἡ Σπάρτη κατέστη περίδοξος, ἀναδειχθεῖσα εἰς τὰ χρονικά τῶν ἠθνῶν καὶ τῶν αἰώνων μοναδικὴ καὶ ἐνδοξοτάτη πόλις, χρηματίσασα καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον κυρίως καὶ ἡγεμονίς ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος. Τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Σπάρτης ἐθεμελίωσαν τὰ μεγάλα κατορθώματα τοῦ Ἀγιδος, τοῦ Ἀγησιλάου, τοῦ Λεωνίδου τοῦ Ἀυκάδρου, τοῦ Βρασίδου καὶ ἄλλων ἐθεμελίωσεν ἡ σοφὴ καὶ αὐστηρὰ νομοθεσία τοῦ μεγάλου αὐτῆς νομοθέτου Αὐκούργου, ἐξ ἧς ἐπήγαγε τὸ εὐγενὲς καὶ τὸ ἐδραῖον τῶν ἠθῶν καὶ ὁ πρὸς τὴν δόξαν τῆς πατρίδος διακῆς καὶ παραδειγματικὸς ἔρος. Ἡ δὲ εὐσεβὴς προσήλωσις τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς νόμους κατέστησαν αὐτοὺς τοιούτους, ὥστε οἱ μὲν ἄνδρες ἔλεγον ἐν ταῖς μά-

χαῖς· » χάριεν εἰ ὑπὸ σκίαν αὐτοῖς μαχεσόμεθα· αἱ δὲ γυναῖκες « ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τὰν. »

Ἡ Σπάρτη ἀνέκαθεν ἦν τὸ σχολεῖον τοῦ ἀνδρικοῦ φρονήματος καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρετῶν· ἀλλ' ἀρ' ἧς ἐποχῆς ἐκυβερνάτο ὑπὸ τῶν αὐστηρῶν νόμων τοῦ Αὐκούργου ἔλαβε τοσαύτην ὑπεροχὴν, ὥστε αὐτὴ μόνη ἐγένετο κυρία τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης· διότι ἡ σιδηρὰ αὐτῆς πολιτεία παρήγαγεν ἄνδρας, ὧν οἱ βριχίονες ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ βωμάλαιοι, καὶ ἀνέδειξε τοὺς Σπαρτιάτας ἀνδρειότερους πάντων τῆς Ἑλλάδος τῶν λαῶν. Ἡ ἀνδρεία τῶν Σπαρτιατῶν ἐφάνη εἰς τοὺς δευνοῦς αὐτῶν πολέμους κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Μεσσηνίων, εἰς οὓς ἀνεδείχθησαν νικηταί· ἐφάνη καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν Μηδικῶν πολέμων, ὅτε ἠγωνίσθησαν λαμπρῶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, καὶ μάλιστα εἰς τὰς Θερμοπύλας ὑπὸ τὸν Λεωνίδα, καὶ εἰς τὰς Πλαταιάς ὑπὸ τὸν Πausανίαν· ἐφάνη εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε οἱ Σπαρτιάται ἐξῆλθον νικηταί, ἀναδειχθέντες ἄρχοντες ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Θηβαῖοι ἐν μέρει καὶ ἀκολουθῶς οἱ Μακεδόνες ἀντέταξαν δύναμιν εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' οἱ Σπαρτιάται διατηροῦντες καὶ μετὰ ταῦτα τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν, ἐφιλονείκουν περὶ πρωτείων καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν Μακεδόνων, πολεμοῦντες καὶ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας οἱ Ῥωμαῖοι ἐφαίνοντο μᾶλλον ὡς σύμμαχοι τῶν Σπαρτιατῶν ἢ ὡς κυρίαρχοι αὐτῶν, ὁ δὲ Καίσαρ Αὐγουστος ἔδωκε πλήρη ἔλευθερίαν εἰς εἴκοσι τέσσαρας πόλεις Λακωνικᾶς, ὧν οἱ κάτοικοι ὠνομάζοντο ἔλευθερολάκωνες, καὶ διατήρουον πάντοτε τὴν ἔλευθερίαν αὐτῶν καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἐπὶ Ἐνεστων καὶ ἐπὶ Τούρκων. Οἱ ἔλευθερολάκωνες δ' οὗτοι ἦσαν οἱ νῦν καλούμενοι κοινῶς Μκνιάται, ὄντες γενναῖοι καὶ εἰς ἄκρον φιλοπατρίδες λαοί, καὶ διοικούμενοι ὑπὸ ἐντοπιῶν ἡγεμόνων.

Πολυτίμη Κουσκοῦρη.

Εἰς τὸ προηγουμένον φυλλάδιον 51, ὑπὸ τὴν πρώτην εἰκονογραφίαν ἀντὶ τῆς ἐπιγραφῆς Μυοθήρας, ἦτις κατὰ λάθος ἐτέθη, ἀνάγνωθι Μαζανιέλλος.

ΠΕΡΙ ΔΗΨΙΣ

Ἀνδριάς Κενιέρος, συνέχεια. — Περὶ ἀνατροφῆς τῶς ἀρχαίων Ἑλλήνων, συνέχεια. — Ὀκταήμερος Βασιλεία ἢ ἱστορία τοῦ Μαζανιέλλου, συνέχεια. — Ραυμόνδος καὶ Μαριάννα. — Ἀθῆναι. — Σπάρτη.

Εἰκονογραφίαι. — Ὁ Μυοθήρας.